

8. ERM
2012

Originalas nebus siunčiamas

R1-3866

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Algirdo g. 27, LT-03219 Vilnius
Faks.: (8 5) 213 5270

2012-08-06 Nr. (9.8-25) 6V-1669
[2012-07-27 Nr. R2-1794

DĖL SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO, JO INFRASTRUKTŪROS IR JUNGTIES ĮRENGIMO BEI EKSPLOATAVIMO SĄNAUDOMS AR JŲ DALIAI KOMPENSUOTI SKIRTŲ LĖŠŲ ADMINISTRAVIMO TVARKOS APRAŠO DERINIMO

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) išnagrinėjo Jūsų 2012 m. liepos 27 d. raštu Nr. R2-1794 pateiktą derinti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nutarimo „Dėl Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (Nr. 12-2630-01) ir pagal savo kompetenciją teikia jam pastabas ir pasiūlymus.

1. Dėl Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti lėšų administravimo tvarkos aprašo nuostatų

1.1. Suskystintų gamtinių dujų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudoms ar jų daliai kompensuoti lėšų administravimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 3 punkte yra pateikiamos Apraše vartojamos sąvokos. Atsižvelgiant į tai, kad jame be nurodytų sąvokų Apraše taip pat yra vartojamos ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme apibrėžtos sąvokos (pavyzdžiui, gamtinių dujų sistema, perdavimo sistema ir kt.) siūlome papildyti Aprašo 3 punkto paskutiniąją pastraipą nuoroda į Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą.

1.2. Siūlome patikslinti Aprašo 8 punkto nuostatą, apibrėžiant suteiktą gamtinių dujų perdavimo paslaugų kiekio matavimo vieneta.

1.3. Aprašo 13 punkte nurodoma, kad „Komisijos nustatyta SGGT lėšų administravimo sąnaudų suma bet kuriuo atveju neviršija 500 tūkst. Lt per metus“. Pažymėtina, kad nei Apraše, nei Aprašo lydinčiuosiuose dokumentuose nepaaiškinama ir nepagrindžiama, koku pagrindu nustatyta būtent tokio dydžio lėšų suma, todėl neaišku, ar nurodytas maksimalus lėšų administravimo sąnaudų sumos dydis yra pagrįstas.

2. Dėl galimos valstybės pagalbos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalies nuostatas

Remiantis Aprašo 2 punkto nuostatomis, vienas iš Aprašo tikslų yra nustatyti suskystintų gamtinių dujų terminalo lėšų, skirtų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudų kompensavimui, surinkimo ir mokėjimo tvarką.

Pažymime, kad Konkurencijos taryba, teikdama pastabas Lietuvos Respublikos suskystintųjų dujų terminalo įstatymo (toliau – SGD terminalo įstatymas) projektui¹, nurodė, kad skiriant valstybės lėšas ar taikant projekto finansavimo užtikrinimo priemones bendrovei, įgyvendinančiai suskystintų gamtinių dujų terminalo projektą, turi būti įvertintas jų atitikimas

¹ 2012 m. balandžio 19 d. raštas Nr. (9.8-25) 6V-850.

valstybės pagalbos kriterijams ir užtikrinta, kad nebus pažeistos valstybės pagalba reglamentuojančios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžtus valstybės pagalbos kriterijus valstybės pagalba laikytinos priemonės, kurios yra teikiamos valstybės narės arba iš jos išteklių, palaiko tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą ir suteikia išskirtinę ekonominę naudą, taip pat iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją ir daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

Susipažinę su Europos Komisijos praktika vertinant paramos priemonių atitikimą valstybės pagalbos kriterijams, norime atkreipti Jūsų dėmesį į 2007 m. balandžio 24 d. Europos Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos schemos, kurią Slovėnija taiko pagal savo teisės aktus dėl reikalavimus atitinkančių energijos gamintojų (Byla Nr. C7/2005) (OL 2007 L 219, p. 9). Mūsų nuomone, analogiškas vertinimas gali būti taikomas Aprašu numatomi nustatyti suskystintų gamtinių dujų terminalo lėšų surinkimo ir mokėjimo tvarkai.

Minėtame Europos Komisijos sprendime² konstatuojama, kad kai schema yra finansuojama iš įplaukų, gautų iš mokesčio, kurį nustatė valstybė, ir įplaukos iš mokesčio yra pervedamos į valdžios institucijų valdomą sąskaitą, o valdžios institucijos nukreipia išteklius remdamosi teisės aktais numatyta paskirstymo schema, Europos Komisija įplaukas iš tokių mokesčių paprastai laiko valstybės ištekliais. Taip pat sprendime pažymima, kad tokia pozicija pagrįsta Europos Teisingumo Teismo precedentų teise, pagal kurią valstybės nustatyti mokesčiai, pervedami į valstybės nustatytus fondus ir naudojami tam tikrų įmonių naudai, yra apibrėžiami kaip valstybės ištekliai (žr. Europos Teisingumo Teismo sprendimus byloje C-173/73 ir C-78/79). Dėl šios priežasties, taip pat atsižvelgiant į Aprašo 1 punkto nuostatas, nurodančias, kad Aprašas parengtas vadovaujantis SGD terminalo įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi³, kurioje, be kita ko, nustatoma, jog atitinkamos sąnaudos įtraukiamos į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą, administruojamos ir kompensuojamos Valstybinės kainų ir energetikos komisijos nustatyta tvarka, manome, kad pirmasis valstybės pagalbos kriterijus yra tenkinamas.

Paramos priemonės taikymas yra pasirinktinis, nes remiami konkretūs ūkio subjektai (suskystintų gamtinių dujų terminalo projekto įgyvendinimo bendrovė arba terminalo operatorius). Dėl šios priežasties, mūsų nuomone, antrasis valstybės pagalbos kriterijus taip pat yra tenkinamas.

Aprašo nuostatomis minėtiems lėšų gavėjams užtikrinamos papildomos pajamos, kurių jie negautų įprastomis rinkos sąlygomis, todėl manytina, jog taip jiems suteikiama išskirtinė ekonominė nauda (t.y. tenkinamas trečiasis valstybės pagalbos kriterijus).

Remiantis Europos Teisingumo Teismo praktika, pats faktas, kad ūkio subjekto konkurencinė padėtis, palyginti su kitais konkuruojančiais ūkio subjektais, pagerėja jam gavus ekonominės naudos, kurios jis nebūtų gavęs įprastomis verslo sąlygomis, rodo, kad konkurencija gali būti iškreipta (pavyzdžiui, Europos Teisingumo Teismo sprendimas byloje 730/79). Be to, jeigu ūkio subjektai, gaunantys kompensaciją, veikia konkurencingoje tarptautinėje rinkoje (t.y. ūkio subjektai vykdo ūkinę veiklą ir veikia rinkoje, kurioje vyksta prekyba tarp valstybių narių, nebūtinai pats vykdydami tokią prekybą), atitinkama paramos priemonė turi įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai. Atsižvelgiant į tai, kad tarp Europos Sąjungos šalių vyksta prekyba suskystintomis gamtinėmis dujomis, paramos priemonė sustiprina jos gavėjų konkurencinę padėtį prieš kitas įmones, todėl tikėtina, kad gali būti daromas poveikis konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai (t.y. tenkinamas ir ketvirtasis valstybės pagalbos kriterijus).

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad Aprašo nuostatomis numatoma nustatyti suskystintų gamtinių dujų terminalo lėšų, skirtų terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo

² Žr. 62-74 punktus.

³ Pagal SGD terminalo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatas terminalo, jo infrastruktūros ir jungties įrengimo bei eksploatavimo sąnaudos ar jų dalis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nustatyta tvarka ir sąlygomis gali būti įtraukiamos į gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą, vadovaujantis Energetikos įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytais energijos kainų reguliavimo reikalavimais. Gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainą sudarančias sąnaudas ir gautas pajamas Komisijos nustatyta tvarka administruoja ir terminalo operatoriui kompensuoja gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius.

bei eksploataavimo sąnaudų kompensavimui, surinkimo ir mokėjimo tvarka atitinka visus valstybės pagalbos kriterijus.

Pažymime, kad remiantis Sutarties 108 straipsnio 3 dalies nuostatomis ir su jų taikymu susijusių Europos Sąjungos reglamentų nuostatomis, valstybės pagalba gali būti teikiama tik iš anksto jos teikimo sąlygas suderinus su Europos Komisija arba laikantis kurio nors iš išankstinio suderinimo išimtį nustatančių Europos Komisijos reglamento sąlygų.

Pabrėžiame, kad esant poreikiui Konkurencijos tarybos specialistai yra pasirengę Jus konsultuoti Europos Sąjungos valstybės pagalbos teisės taikymo klausimais.

Kitų pastabų ar pasiūlymų dėl pateikto derinti projekto neturime.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas